

Voorstel

(C)2425
23 juni 2022

Voorstel van herziene betrouwbaarheidsnorm voor het Belgisch grondgebied

Met toepassing artikel 7undecies, §7, lid 2 van de wet van 29 april
1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
2. BEPALING VAN DE BETROUWBAARHEIDSNORM	5
2.1. ONTLEDING VAN DE BETROUWBAARHEIDSNORM	5
2.2. WAARDEBEPALING COMPONENTEN VoLL EN CoNE	6
2.3. WAARDEBEPALING BETROUWBAARHEIDSNORM.....	9
2.4. OPMERKINGEN	10
2.4.1. BEPALING VAN DE REFERENTIETECHNOLOGIE.....	10
2.4.2. BEPALING VAN DE VoLL EN VAN de CoNE.....	12
2.4.3. INTERPRETATIE VAN DE BETROUWBAARHEIDSNORM	12
3. CONCLUSIE	13

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) stelt hierna, op grond van artikel 7undecies, §7, lid 2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: de Elektriciteitswet), de betrouwbaarheidsnorm voor het Belgisch grondgebied voor.

De berekening van de betrouwbaarheidsnorm (in het Engels *'Reliability Standard'* of *'RS'*) is onlosmakelijk verbonden met twee componenten: de waarde die wordt toegeschreven aan een stroomuitval (in het Engels *'Value of Lost Load'* of *'VoLL'*) en de kost om nieuwe stroom op de markt te brengen (in het Engels *'Cost of New Entry'* of *'CoNE'*).

In haar brief van 13 juni 2022 verzoekt de Minister van Energie de CREG om een voorstel van betrouwbaarheidsnorm te formuleren voor 24 juni 2022. Hiertoe werden twee nota's van de Algemene Directie Energie toegevoegd aan het verzoek. De eerste nota draagt de titel *'Estimation unique du coût de l'énergie non distribuée pour le territoire belge (VoLL)'* van 10 juni 2022. Deze nota bepaalt de enkele raming van de VoLL voor het Belgisch grondgebied. De tweede nota draagt de titel *'Détermination du coût d'un nouvel entrant (CoNE)'* van 10 juni 2022. Deze nota levert de kosten voor een nieuwe toegang voor referentietechnologieën.

Gebruikmakend van beide geleverde nota's die berekeningen leveren door de daartoe bevoegde autoriteit in de Elektriciteitswet (artikel 7undecies, §7, lid 3 en 4) van respectievelijke componenten van de betrouwbaarheidsnorm (VoLL en CoNE) en de methode bedoeld in artikel 23(6) van de Verordening (EU) nr. 2019/943, biedt de CREG een berekening van de betrouwbaarheidsnorm voor het Belgisch grondgebied.

Dit voorstel werd goedgekeurd door het Directiecomité van de CREG op 23 juni 2022.

1. WETTELIJK KADER

1. Artikel 7undecies, § 7, van de Elektriciteitswet bepaalt hetgeen volgt:

“§ 7. Het niveau van bevoorradingszekerheid te bereiken door het capaciteitsvergoedingsmechanisme, komt overeen met de betrouwbaarheidsnorm. De vraagcurves voor de veilingen worden zodanig gekalibreerd dat deze betrouwbaarheidsnorm bereikt wordt.

Op voorstel van de commissie, gebaseerd op de methode bedoeld in artikel 23(6) van de Verordening (EU) nr. 2019/943, bepaalt de Koning, na advies van de Algemene Directie Energie en van de netbeheerder, bij een besluit overlegd in Ministerraad, de betrouwbaarheidsnorm. Hetgeen bepaald wordt in artikel 7bis, § 2, geldt als betrouwbaarheidsnorm totdat de Koning de betrouwbaarheidsnorm heeft bepaald krachtens dit lid.

De Algemene Directie Energie, in samenwerking met het Federaal Planbureau en de commissie, wordt aangewezen als de bevoegde autoriteit om de enkele raming vast te stellen van de waarde van de verloren belasting, bedoeld in artikel 11 van de Verordening (EU) 2019/943 en, voor het eerst, binnen de zes maanden na de publicatie van het goedgekeurde voorstel, bedoeld in artikel 23, lid 6, ervan. Elke enkele raming, vastgesteld door de Algemene Directie Energie in uitvoering van deze Verordening, wordt goedgekeurd door de Koning bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

De Algemene Directie Energie wordt aangewezen om de kosten voor een nieuwe toegang te bepalen, bedoeld in artikel 23, lid 6, van de Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit. De kost van een nieuwe toegang wordt goedgekeurd door de Koning bij besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Voor de opmaak van het verslag, de adviezen, de voorstellen en van de beslissing bedoeld in de paragrafen 2 tot en met 6 wordt rekening gehouden met de betrouwbaarheidsnorm die in werking is op 15 september van het jaar voorafgaand aan het jaar van de veiling.”

2. De vaststelling van de betrouwbaarheidsnorm voor België wordt vereist in toepassing van artikel 25 van de Verordening (EU) 2019/943 betreffende de interne markt voor elektriciteit (hierna: de Elektriciteitsverordening), dat onder meer voorziet dat:

“1. Wanneer de lidstaten capaciteitsmechanismen toepassen, maken zij gebruik van een betrouwbaarheidsnorm. Die geeft op transparante wijze aan wat het vereiste niveau van voorzieningszekerheid voor de lidstaat is. In geval van grensoverschrijdende biedzones worden deze betrouwbaarheidsnormen gezamenlijk door de relevante instanties vastgesteld.

2. De betrouwbaarheidsnorm wordt vastgesteld door de lidstaat of een door de lidstaat aangewezen bevoegde instantie op basis van een voorstel van de regulerende instantie. De betrouwbaarheidsnorm wordt vastgesteld op basis van de in artikel 23, lid 6, uiteengezette methodologie.

3. De betrouwbaarheidsnorm wordt berekend met gebruikmaking van ten minste de waarde van de verloren belasting en de kosten voor nieuwe toegang gedurende een gegeven tijdsbestek en wordt uitgedrukt als "verwachte niet-geleverde energie" en als "de waarschijnlijkheid dat niet aan de vraag kan worden voldaan".”

Artikel 2, 9°, van de Elektriciteitsverordening, definieert de “waarde van de verloren belasting” (of “waarde van de niet geleverde energie”) als “een raming in EUR/MWh van de maximale elektriciteitsprijs die afnemers bereid zijn te betalen om niet-beschikbaarheid te voorkomen”.

3. Bovendien voorziet artikel 23(6) van de Elektriciteitsverordening dat, “*uiterlijk op 5 januari 2020 dient het ENTSB voor elektriciteit bij ACER een ontwerpmethodologie in voor de berekening van: a) de waarde van de verloren belasting; b) de "kosten voor nieuwe toegang" voor productie of vraagrespons, en c) de in artikel 25 bedoelde betrouwbaarheidsnorm. De methodologie is gebaseerd op transparante, objectieve en verifieerbare criteria*”.

4. Het voorstel van methodologie zoals hiervoor bedoeld werd op 2 oktober 2020 door ACER goedgekeurd.

5. In haar beslissing SA.54915-2020/C van 27 augustus 2021, waarbij zij het Belgische capaciteitsvergoedingsmechanisme goedkeurde, lichtte de Europese Commissie de volgende toezegging van de Belgische Staat toe (§ 28):

“Belgium also committed to update the VOLL based on a new survey regarding willingness to pay, in line with the CONE/VOLL/RS methodology and, if needed, set a new reliability standard before September 2022, with a view to using the new reliability standard to determine the volume to be procured at the latest for the 2023 auction.”

2. BEPALING VAN DE BETROUWBAARHEIDSNORM

2.1. ONTLEDING VAN DE BETROUWBAARHEIDSNORM

6. De betrouwbaarheidsnorm voor het Belgisch grondgebied geeft op transparante wijze aan wat het vereiste niveau van voorzieningszekerheid is van België. Deze norm wordt gebruikt bij de toepassing van een capaciteitsvergoedingsmechanisme, in het bijzonder om de vraagcurve te bepalen bij de veiling (hoeveelheid aan te kopen capaciteit tegen een bepaalde prijs). Gezien het potentieel marktversturend effect van capaciteitsmechanismen, is het belangrijk om de betrouwbaarheidsnorm (hierna: ‘RS’) zo precies mogelijk te berekenen in het licht van de relevante elektriciteitsmarkt. Daarbij dienen de waarde die wordt toegeschreven aan een stroomuitval (hierna: ‘VoLL’) en de kost van nieuwe toegang (hierna: ‘CoNE’) tegen elkaar te worden afgewogen.

7. De Europese regelgeving legt een dwingend kader op voor de berekening van de betrouwbaarheidsnorm, de VoLL en de CoNE, *i.e.* een methodologie goedgekeurd door ACER (hierna: ‘de ACER-methodologie’). De bevoegde autoriteiten betrokken bij de berekening van deze parameters moeten zich aan deze methodologie houden. Een geharmoniseerde methodologie “*fosters the emergence of a well-functioning and transparent European electricity market, in line with the objective set out in Article 1(d) of Electricity Regulation*”¹. De ACER-methodologie voorziet dat “*the calculated RS is expressed as ‘loss of load expectation’, which itself relies on VoLL, expressed based on ‘expected energy not served’*”. De berekening van de betrouwbaarheidsnorm is aldus onlosmakelijk verbonden met de berekening van de VoLL. Dit wordt door ACER bevestigd in haar Methodologiebesluit van 2 oktober 2020.

8. De Elektriciteitswet bepaalt in artikel 7*undecies*, §7, lid 3 en lid 4 dat de Algemene Directie Energie de bevoegde autoriteit is voor de berekening van zowel de VoLL als de kosten voor een nieuwe

¹ACER Decision of 2 October 2020 on the Methodology for calculating the value of lost load, the cost of new entry, and the reliability standard: Annex I, in accordance with with Article 23(6) of Regulation (EU) 2019/943 of the European Parliament and of the Council of 5 June 2019 on the internal market for electricity.

https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2023-2020_Annexes/ACER%20Decision%2023-2020%20on%20VoLL%20CONE%20RS%20-%20Annex%20I.pdf

toegang CoNE. De CREG is op grond van artikel 7*undecies*, §7, lid 2 van de Elektriciteitswet, gebaseerd op artikel 25(2) Elektriciteitsverordening, op haar beurt bevoegd om een voorstel inzake de betrouwbaarheidsnorm voor te leggen.

9. Artikel 25(2) Elektriciteitsverordening bepaalt dat de betrouwbaarheidsnorm wordt vastgesteld op basis van de in artikel 23(6) Elektriciteitsverordening uiteengezette methodologie. Volgens artikel 25(3) Elektriciteitsverordening moet deze norm worden berekend met gebruikmaking van de VoLL en de CoNE en wordt deze uitgedrukt als ‘verwachte niet-geleverde energie’ (in het Engels ‘*Expected Energy Not Served*’ of ‘EENS’) en als ‘de waarschijnlijkheid dat niet aan de vraag kan worden voldaan’ (in het Engels ‘*Loss of Load Expectation*’ of ‘LoLE’).

10. Artikel 2(9) Elektriciteitsverordening omschrijft de VoLL als een raming in EUR/MWh van de maximale elektriciteitsprijs die afnemers bereid zijn te betalen om niet-beschikbaarheid te voorkomen. Artikel 11(1) Elektriciteitsverordening stelt dat de VoLL wordt vastgesteld op basis van de in artikel 23(6) Elektriciteitsverordening uiteengezette methodologie.

11. In haar Methodologiebesluit van 2 oktober 2020 legt ACER de methodologie voor de berekening van de VoLL, de CoNE en de RS vast. Deze methode wordt de VoLL/CoNE/RS methodologie genoemd en heeft volgens ACER als doel “*to derive realistic estimates of the cost of additional capacity resource and of consumers’ willingness to pay in order to avoid a supply interruption, thereby helping to calculate a socioeconomically efficient RS*”.

2.2. WAARDEBEPALING COMPONENTEN VOLL EN CONE

12. In haar nota ‘*Estimation unique du coût de l’énergie non distribuée pour le territoire belge (VoLL)*’ van 10 juni 2022 levert de Algemene Directie Energie de bepaling van de enkele raming van de waarde van de VoLL voor het Belgisch grondgebied en wordt vastgesteld op 12.832,48 EUR/MWh. In haar brief van 13 juni 2022 waarin de Minister van Energie de CREG verzoekt haar een voorstel van betrouwbaarheidsnorm te formuleren voor 24 juni 2022, herneemt de Minister deze waarde als de enkele raming van de waarde van de verloren belasting.

13. In haar nota ‘*Détermination du coût d’un nouvel entrant (CoNE)*’ van 10 juni 2022 levert de Algemene Directie Energie de kosten voor een nieuwe toegang voor referentietechnologieën. In deze nota beveelt de Algemene Directie Energie de bevoegde autoriteiten aan om ‘*Demand Response*’ (DSR) als de referentietechnologie te beschouwen voor de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm voor het Belgisch grondgebied waarvan de vaste kost wordt geraamd op 30.000 EUR/MW/jaar (CoNE_{fixed}) en de variabele kost wordt geraamd op 736,73 EUR/MWh (CoNE_{var}).

In haar brief van 13 juni 2022 waarin de Minister van Energie de CREG verzoekt haar een voorstel van betrouwbaarheidsnorm te formuleren voor 24 juni 2022, herneemt de Minister deze aanbeveling om de referentietechnologie “DSR” te gebruiken met de waarden 30.000 EUR/MW/jaar (CoNE_{fixed}) en 736,73 EUR/MWh (CoNE_{var}).

Het is nuttig om hier te hernemen dat de nota geen actualisatie levert van de CoNE_{var} van de referentietechnologieën “CCGT” (in het Engels ‘*Combined Cycle Gas Turbine*’), “OCGT” (in het Engels ‘*Open Cycle Gas Turbine*’), “CHP” (in het Engels ‘*Combined Heat and Power*’) en “ICgas” (in het Engels ‘*Internal Combustion Engines – gas*’) ten opzichte van de waarden in de betreffende nota van 7 mei 2021. Dit vanwege het moeilijk in te schatten prijsverloop van gas en CO₂ in de toekomst gegeven de huidige internationale context.

14. De CREG merkt op dat het Methodologiebesluit van ACER, in het bijzonder artikel 20, bepaalt dat de referentietechnologie voor de betrouwbaarheidsnorm deel uitmaakt van de bepaling van de

betrouwbaarheidsnorm en bijgevolg niet deel uitmaakt van de bepaling van de CoNE. De bepaling van de CoNE slaat op de bepaling van de CoNE van iedere referentietechnologie.

15. De CREG stelt vast dat de nota van de Algemene Directie Energie betreffende de CoNE niet het capaciteitspotentieel aanreikt van iedere referentietechnologie om het capaciteitstekort in te vullen (artikel 10(6) van het ACER Methodologiebesluit). Bij gebrek hieraan zal de CREG een referentietechnologie voor de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm selecteren om zo goed mogelijk te beantwoorden aan de vooropgestelde logica door ACER, rekening houdende met de precedentes in de toepassing van het capaciteitsrenumeratiemechanisme ('CRM') in België. De CREG is van mening dat er enkel sprake kan zijn van een consistente toepassing van het capaciteitsmechanisme in België indien er verwezen wordt naar dezelfde referentietechnologie voor de bepaling van de verschillende parameters.

16. De CREG merkt op dat de technologie "DSR" in het verleden steeds een 'specifieke' behandeling kreeg door de overheid, hetzij uitdrukkelijke uitsluiting als referentietechnologie, hetzij toekenning van hogere waarde van de CoNE dan gebruikt in het kader van de betrouwbaarheidsnorm.

Bij de eerste CRM-veiling, die plaats vond in september 2021, werd "DSR" uitdrukkelijk uitgesloten als referentietechnologie bij de bepaling van de intermediaire waarden wegens onder meer de overweging dat "... de technologie marktrespons een heterogene categorie is waarbij een onderbouwde opdeling in verschillende subcategorieën ontbreekt in de huidige constellatie..."².

Hoewel "DSR" bij de vaststelling van intermediaire waarden voor de volgende veiling in september 2022 niet uitdrukkelijk werd uitgesloten³, werd in de overwegingen de variabiliteit van de kosten in deze heterogene categorie vermeld ("*in de nota van de Algemene Directie Energie van 7 mei 2021 werd verduidelijkt dat de vaste jaarlijkse kosten van vraagrespons variëren van 20€/kW voor een bijkomende capaciteit van 500 MW tot 80 €/kW voor een bijkomende capaciteit van 2000 MW*") en werd een CoNE voor "DSR" van 50 EUR/kW/jaar vastgesteld (dus 150% hoger dan de CoNE gebruikt bij de bepaling van de CoNE in het kader van het betrouwbaarheids criterium).

17. De CREG stelt ook vast dat het prijsplafond van toepassing in de capaciteitsveilingen (CRM) niet uitgaat van de technologie "DSR". De globale maximumprijs die werd toegepast in de eerste CRM-veiling (die plaatsvond in september 2021) was vastgesteld op 75.000 EUR/MW/jaar en de maximale capaciteit in deze veiling kon aangekocht worden tegen maximum 50.000 EUR/MW/jaar⁴. Hierbij zou de maximumprijs van 50.000 EUR/MW/jaar dienen overeen te komen met de netto kost van de beste nieuwkomer (Net-CoNE). De overwegingen in het ministerieel besluit van 30 april 2021 tonen aan dat de 50.000 EUR/MW/jaar op andere argumenten is gebaseerd dan een keuze van de beste

² Zie ministerieel besluit van 30 april 2021 tot vaststelling van de intermediaire waarden voor de veiling in 2021 overeenkomstig artikel 4, § 3, van het koninklijk besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme

³ Zie ministerieel besluit van 15 september 2021 tot vaststelling van de intermediaire waarden voor de veiling in 2022 overeenkomstig artikel 4, § 3, van het koninklijk besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van de parameters waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme

⁴ Zie Ministerieel Besluit van 30 april 2021 houdende instructie aan de netbeheerder om de veiling te organiseren vier jaar voor de periode van capaciteitslevering startend op 1 november 2025, de parameters die nodig zijn voor de organisatie van voornoemde veiling, het maximale volume aan capaciteit dat kan gecontracteerd worden met alle houders van niet bewezen capaciteit, en houdende het minimaal te reserveren volume voor de veiling die één jaar voor de periode van capaciteitslevering georganiseerd wordt, overeenkomstig artikel 7undecies, § 6, eerste lid van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

referentietechnologie (te weten een open cyclus gasturbine volgens de simulaties van Elia in het kalibratierapport) en de bijhorende net-CoNE.

Ook voor de tweede CRM-veiling, die in september 2022 zal plaatsvinden, werden dezelfde maximumprijzen bevestigd⁵. Ook voor deze tweede veiling werd niet uitdrukkelijk een referentietechnologie weerhouden. In de overwegingen van het ministerieel besluit van 30 maart 2022 wordt evenwel het volgende opgeworpen :

“...Overwegende dat de selectie van vraagzijdebeheer als referentietechnologie ertoe zou kunnen leiden dat een grote hoeveelheid capaciteit niet wordt aangeboden in de veiling en dat er op heden geen zekerheid bestaat dat een of meerdere kostencategorieën van vraagresponsoor alleen het benodigde volume zou kunnen opvullen of bereid zou zijn om dit te doen;...”

18. Verder stelt de CREG vast dat de Algemene Directie Energie in haar ontwerp van « technisch-economische analyse die de biedingen en de uitslag van de veiling onderzoekt »⁶ waarover een openbare raadpleging werd georganiseerd tussen 14 en 25 maart 2022, met haar aanbeveling A04 2°) voorstelt om DSR niet langer in aanmerking te nemen in de lijst van technologieën voor het bepalen van de maximumprijs (zie conclusie op pagina 66 van de analyse).

19. Uit de veilingresultaten van de eerste veiling in 2021⁷ blijkt dat het aandeel van vraagbeheer heel beperkt is (287 MW op een totaal geselecteerde hoeveelheid capaciteit van 4457 MW). Hierbij dient evenwel opgemerkt te worden dat het een Y-4 veiling betrof en dat het volume DSR in de Y-1 veiling mogelijks hoger zal liggen. Bovendien wordt de nodige capaciteit hoofdzakelijk geleverd door thermische gasgestookte eenheden, en waarbij de duurste eenheid die werd geselecteerd tijdens de bijkomende toewijzing in maart/april 2022 een STEG-eenheid betrof.

Rekening houdend met het feit dat het merendeel van de nieuwe capaciteiten die tijdens de ‘Y-4’ veiling van 2021 zijn gecontracteerd, gasgestookte centrales zijn en dat de CoNE van een OCGT lager is dan de CoNE van een CCGT, wordt de technologie “OCGT” beschouwd als de beste nieuwkomer.

20. De CREG merkt op dat “DSR” volgens de inschatting van de Algemene Directie Energie de goedkoopste technologie is maar waarvan het potentieel niet werd gekwantificeerd. De CREG wenst het belang te benadrukken om een inschatting te verkrijgen van het potentieel voor de diverse referentietechnologieën. De CREG meent hierbij dat het nuttig is om heterogene categorieën, zoals DSR, op te splitsen in diverse subcategorieën. Bovendien wordt het (onbepaalde) capaciteitspotentieel als ontoereikend beschouwd om het capaciteitstekort op het Belgisch grondgebied in te vullen. Dit werd onder meer in de overwegingen van de hoger vernoemde ministeriële besluiten eveneens vermeld. Hoewel de CREG zelf niet beschikt over een inschatting van het DSR-potentieel, meent zij dat een regelmatige inschatting van dit potentieel nuttig is gezien de verwachting van een toenemende elektrificatie en bijgevolg wellicht een stijgend potentieel voor “DSR”.

⁵ Zie Ministerieel Besluit van 30 maart 2022 houdende instructie aan de netbeheerder om de veiling te organiseren vier jaar voor de periode van capaciteitslevering startend op 1 november 2026, de parameters die nodig zijn voor de organisatie van voornoemde veiling, het maximale volume aan capaciteit dat kan gecontracteerd worden met alle houders van niet bewezen capaciteit, en houdende het minimaal te reserveren volume voor de veiling die één jaar voor de periode van capaciteitslevering georganiseerd wordt, overeenkomstig artikel 7undecies, § 6, eerste lid van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

⁶ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/CRM-Publieke-raadpleging-techno-economische-analyse.pdf>

⁷ Zie CRM veilingrapport, https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/grid-data/adequacy/crm-auction-results/20211031_y-4-auction-report-for-delivery-period-2025-2026_nl.pdf

21. Op basis van voorgaande elementen acht de CREG het meest opportuun om “OCGT” als de referentietechnologie te selecteren voor de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm. Voorgaande elementen en de ondertussen gekende resultaten van de capaciteitsveilingen, verklaren dat de CREG het noodzakelijk acht om de keuze van de referentietechnologie “DSR” in haar voorstel (C)2243 van 28 mei 2021⁸ te actualiseren. CREG stelt vast dat de CoNE voor de referentietechnologie “OCGT” (‘Open Cycle Gas Turbine’) door de Algemene Directie Energie wordt vastgelegd op de waarden 67.000 EUR/MW/jaar (CoNE_{fixed}) en 80,0 EUR/MWh (CoNE_{var}).

2.3. WAARDEBEPALING BETROUWBAARHEIDSNORM

22. Artikel 7undecies, §7, van de Elektriciteitswet biedt volgende duiding van de betrouwbaarheidsnorm: *“Het niveau van bevoorradingszekerheid te bereiken door het capaciteitsvergoedingsmechanisme, komt overeen met de betrouwbaarheidsnorm. De vraagcurves voor de veilingen worden zodanig gekalibreerd dat deze betrouwbaarheidsnorm bereikt wordt.”.*

23. In haar Methodologiebesluit van 2 oktober 2020 levert ACER volgende vergelijking voor de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm:

$$LoLE = \frac{CoNE_{fixed}}{VoLL - CoNE_{var}}$$

De toepassing van de vergelijking op de waarden vastgesteld door de Algemene Directie Energie (voor referentietechnologie “OCGT”) en weergegeven in 2.2 levert:

$$\frac{67.000 \text{ EUR/MW/jaar}}{12.832,48 \text{ EUR/MWh} - 80,0 \text{ EUR/MWh}} = 5u \ 15min$$

Hetgeen leidt tot een betrouwbaarheidsnorm (die overeenkomt met de LoLE van de weerhouden technologie “OCGT”) voor het Belgisch grondgebied van 5 uur en 15 minuten.

Voor de duiding van deze waarde wordt verwezen naar artikel 2(52) van de Elektriciteitswet. Artikel 2(52) van de Elektriciteitswet biedt volgende definitie. *“LoLE” : Loss Of Load Expectation, met name de statistische berekening op basis waarvan het voorziene aantal uren wordt bepaald gedurende dewelke de lading niet gedekt zal kunnen worden door het geheel van de productiemiddelen ter beschikking van het Belgische elektriciteitsnet, rekening houdend met de interconnectoren, voor een statistisch normaal jaar”.*

Het is eveneens nuttig om de definitie van LoLE in het Methodologiebesluit van ACER hier te hernemen. Artikel 2(2)(aa) van het Methodologiebesluit van ACER biedt volgende definitie. *“Loss of load expectation” (LoLE) means the expected number of hours, in a given geographic area and in a given time period, during which capacity resources are insufficient to meet the demand and hence positive ENS⁹ occurs”.*

⁸ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Propositions/C2243NL.pdf>

⁹ ENS: energy not served, EENS: expected energy not served

2.4. OPMERKINGEN

2.4.1. BEPALING VAN DE REFERENTIETECHNOLOGIE

24. De CREG merkt op dat voor de waardebepaling van de betrouwbaarheidsnorm, de Algemene Directie Energie de CoNE van 'Demand Response' (DSR) aanbeveelt.

25. De nota van de Algemene Directie Energie 'Détermination du coût d'un nouvel entrant (CoNE)' levert eveneens de CoNE (vast en variabel) voor alle weerhouden referentietechnologieën in de nota. De betrokken tabel 7 uit deze nota wordt hieronder hernomen.

Tableau 7: $CONE_{fixed, RT}$ et $CONE_{var, RT}$

Reference technology	$CONE_{fixed, RT}$ [€/kW/y]	Variable costs [€/MWh]
Open cycle gas turbine (OCGT)	67	80,0 ^(a)
Combine cycle gas turbine (CCGT)	96	49,8 ^(a)
Internal combustion engines (IC engines) - Gas	93	93,9 ^(a)
CHP	152	53,1 ^(a)
Photovoltaics (PV)	8823	0 ^(b)
Wind onshore	1814	0 ^(b)
Wind offshore	2774	0 ^(b)
Battery storage	140	#N/A
Demand Response	30	736,73 ^(c)

(a) Fichtner (2020) - ces coûts ne tiennent pas compte de l'évolution des prix du gaz et du CO₂ liée à la guerre en Ukraine

(b) Fraunhofer (2018)

(c) <https://www.elia.be/en/suppliers/supplier/energy-purchases/strategic-reserve-volume-and-prices>

De referentietechnologieën 'Demand response' (DSR), 'Open cycle gas turbine' (OCGT) en 'Combined cycle gas turbine' (CCGT) worden in de nota van de Algemene Directie Energie in beschouwing genomen voor de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm waarna verdere bespreking leidt tot de aanbeveling van DSR als de referentietechnologie voor de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm voor het Belgisch grondgebied.

Hierna geeft de CREG de LoLE van de drie referentietechnologieën die door de Algemene Directie Energie in beschouwing worden genomen voor de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm volgens de vergelijking die in 2.3 is toegepast.

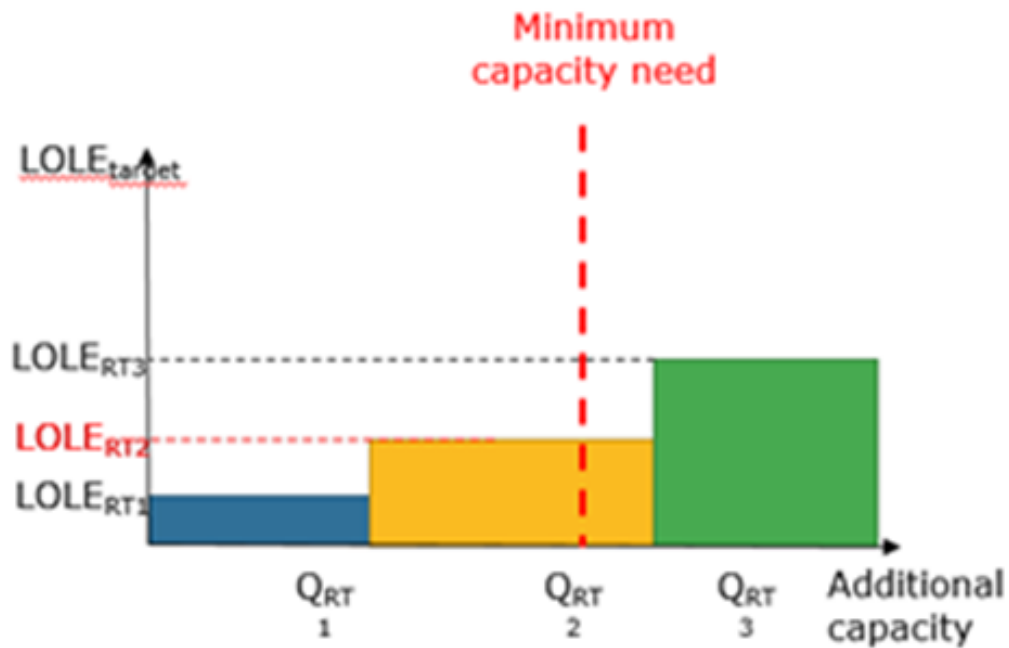
	LoLE
Demand response	2u 29 min
Open cycle gas turbine	5u 15 min
Combined cycle gas turbine	7u 31 min

De CREG levert deze tabel omdat het Methodologiebesluit van ACER, in het bijzonder artikel 20, bepaalt dat de referentietechnologie voor de betrouwbaarheidsnorm deel uitmaakt van de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm en bijgevolg niet deel uitmaakt van de bepaling van de CoNE. De bepaling van de CoNE slaat op de bepaling van de CoNE van iedere referentietechnologie.

Het Methodologiebesluit van ACER bepaalt dat de betrouwbaarheidsnorm de minimum LoLE is, welke voldoende capaciteitspotentieel heeft om invulling te geven aan de minimum capaciteitsbehoefte om het capaciteitstekort op te vangen (artikel 20(3-6) van het Methodologiebesluit van ACER).

De CREG stelt vast dat de nota van de Algemene Directie Energie niet het capaciteitspotentieel aanreikt van iedere referentietechnologie om het capaciteitstekort in te vullen (artikel 10(6) van het ACER Methodologiebesluit).

Bijgevolg kan de CREG op basis van de geleverde informatie, onderstaand diagram niet kwantificeren voor België en hieruit de referentietechnologie selecteren voor de betrouwbaarheidsnorm.

De aanbeveling van de Algemene Directie Energie van DSR als referentietechnologie voor de berekening van de betrouwbaarheidsnorm gaat ervan uit dat DSR als referentietechnologie het capaciteitspotentieel moet hebben om het capaciteitstekort op het Belgisch grondgebied in te vullen.

2.4.2. BEPALING VAN DE VoLL EN VAN de CoNE

26. Het is niet de bevoegdheid van de CREG om de VoLL noch de CoNE voor te stellen of te bepalen. De CREG is niet bevoegd voor de validatie van de geraamde waarden voor de componenten van de betrouwbaarheidsnorm noch voor de validatie dat deze componenten in lijn zijn met de Elektriciteitsverordening en het Methodologiebesluit van ACER.

27. De CREG kan haar betrokkenheid bevestigen zoals voorgeschreven in artikel 7undecies §7 van de Elektriciteitswet bij de opvolging van de bepaling van de VoLL door de Algemene Directie Energie. De VoLL van 12.832,48 EUR/MWh zoals vastgesteld door de Algemene Directie Energie en gehanteerd bij de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm van 5u 15min, is gegenereerd door een toepassing van de 'willingness to pay'-methode met gebruikmaking van een Belgisch marktonderzoek (vragenlijst) via een steekproef van huishoudens (B2C) en een steekproef van niet-huishoudens (B2B). De CREG is van mening dat er sprake was van een constructieve samenwerking hetgeen niet belet dat de bevraging en de statistische behandeling voor verbetering vatbaar zijn. De CREG sluit bijvoorbeeld niet uit dat (grotere) bedrijven (meer dan 20 personeelsleden) relatief sterk vertegenwoordigd zijn wetende dat volgens het Methodologiebesluit van ACER enkel afschakelbare elektriciteitsverbruikers in aanmerking komen. Verder is er gekozen om bij de weging van de VoLL van beide segmenten om tot een enkele VoLL te komen, huishoudens (B2C) een weging van 40% te geven en niet-huishoudens (B2B) een weging van 60%.

28. Met betrekking tot de bepaling van de CoNE meent de CREG dat het nuttig zou zijn om in de toekomst de waarden van de CoNE te berekenen van alle subcategorieën waarvoor een reductiefactor werd bepaald. Verder is het de CREG niet duidelijk hoe de vaste WACC bij de bepaling van de CoNE in het kader van de betrouwbaarheidsnorm werd bepaald en of deze waarde dan coherent is met het gebruik van een variabele WACC per technologie in alle andere berekeningen van het capaciteitsvergodingsmechanisme. Tenslotte meent de CREG dat de inschatting van het potentieel van de diverse referentietechnologieën gekwantificeerd zou moeten worden.

2.4.3. INTERPRETATIE VAN DE BETROUWBAARHEIDSNORM

29. Het is belangrijk om de waarde van de betrouwbaarheidsnorm correct te interpreteren. Deze norm betekent immers niet dat er in realiteit ook gemiddeld zoveel uur zal worden afgeschakeld.

Het bestaan van capaciteiten buiten de markt is een belangrijk gegeven voor de interpretatie van de betrouwbaarheidsnorm. Elia heeft in haar studie over de bevoorradingszekerheid van juni 2019 de reserves buiten beschouwing gelaten wanneer ze het verwachte aantal uren afschakeling (LoLE) berekende. Ze sprak in haar studie dan ook expliciet van "market-LoLE", met name het aantal uren dat het aanbod op de (day ahead of intraday) markt niet kan voldoen aan de vraag. Dat betekent echter niet dat er ook daadwerkelijk zal afgeschakeld moeten worden, telkens de markt er niet in slaagt om aan de vraag te voldoen. Er bestaat immers ook capaciteit die buiten de day ahead of intraday markt staan, zoals balanceringsreserves en impliciet vraagbeheer. Dat verlaagt verder het aantal werkelijke LoLE-uren. En het zijn de werkelijke LOLE-uren die uiteindelijk relevant zijn.

3. CONCLUSIE

30. Overwegende de bevoegdheid voor de CREG tot het voorstellen van de betrouwbaarheidsnorm voor het Belgisch grondgebied met toepassing van artikel 7*undecies*, §7, lid 2 van de Elektriciteitswet,

Overwegende de Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit,

Overwegende met Methodologiebesluit van 2 oktober 2020 van ACER voor de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm,

Overwegende de nota '*Estimation unique du coût de l'énergie non distribuée pour le territoire belge (VoLL)*' van 10 juni 2022 van de Algemene Directie Energie en haar enkele raming van de VoLL voor het Belgische grondgebied op 12.832,48 EUR/MWh,

Overwegende de nota '*Détermination du coût d'un nouvel entrant (CoNE)*' van 10 juni 2022 van de Algemene Directie Energie en haar raming van de CoNE van referentietechnologieën ten behoeve van de bepaling van de betrouwbaarheidsnorm,

Overwegende dat de CREG de technologie 'OCGT' ("*Open Cycle Gas Turbine*") als de meest adequate technologie beschouwt voor de actualisatie van de betrouwbaarheidsnorm gezien de precedentes in de toepassing en resultaten van de capaciteitsveilingen, waarvan de CoNE door de Algemene Directie wordt vastgelegd op de waarden 67.000 EUR/MW/jaar (CoNE_{fixed}) en 80,0 EUR/MWh (CoNE_{var}),

Stelt de CREG vast dat de aangeleverde componenten van de betrouwbaarheidsnorm, leiden tot een betrouwbaarheidsnorm van 5u 15min .

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité